

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ดังที่ได้นำเสนอในเบื้องต้นว่าคำเขมรมีอิทธิพลต่อภาษาไทยและการสร้างสรรค์วรรณคดีสมัยอยุธยา โดยเรื่องกาพย์เห่เรือ นิราศธารทองแดงและนิราศธารโศก เป็นวรรณคดีสมัยอยุธยา ตอนปลายในพระนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ที่ยังคงปรากฏใช้คำเขมรอยู่เป็นจำนวนมาก ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนิราศธารทองแดงและนิราศธารโศก วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาเขมรในภาษาและวรรณคดีไทย ดังนี้

2.1 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์เรื่องกาพย์เห่เรือ นิราศธารทองแดง และนิราศธารโศก

มูลนิธิสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา (2556) ได้นำเสนอข้อมูลวรรณคดีเรื่องกาพย์เห่เรือ นิราศธารทองแดง และนิราศธารโศก ไว้ดังนี้

กาพย์เห่เรือ (มูลนิธิสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา, 2556, 247)

กาพย์เห่เรือ เป็นบทเห่ที่เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ทรงนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศไปนมัสการและสมโภชพระพุทธบาทที่สระบุรี เนื้อหาของกาพย์เห่เรือ ประกอบด้วยบทเห่ 4 ตอน คือ เห่ชมเรือกระบวน เห่ชมปลา และเห่ชมนก แต่ละตอนประพันธ์ด้วยโคลงสี่สุภาพ 1 บท และกาพย์ยานี ไม่จำกัดจำนวนบท กาพย์ยานีบทแรกจะเลียนใจความของโคลงสี่สุภาพที่เป็นบทนำ กาพย์ยานีบทต่อ ๆ มา เป็นการขยายความที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามลำดับจนสิ้นใจความ

วรรณคดีเรื่องนี้มีคุณค่าโดดเด่นทางวรรณศิลป์ ด้วยการใช้กวีโวหารและการสรรคำใช้ได้ อย่างวิเศษ คำที่ใช้ง่ายและงาม มีลำดับและจังหวะในการเรียบเรียงคำเพื่อสื่อความหมายอย่างบริบูรณ์ ทำให้เกิดจินตภาพและเกิดเสียงเสนาะด้วยศิลปะในการเล่นเสียงคำและสัมผัส ผู้ที่ได้ศึกษาต่างชื่นชมว่าไพเราะจับใจจนสามารถท่องจำได้ อีกทั้งกวีรุ่นหลังนับถือว่าเป็นครูของบทเห่เรือและได้ใช้เป็นแบบอย่างการแต่งบทเห่เรือในสมัยต่อมา

นิราศธารทองแดง (มูลนิธิสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา, 2556, 270)

นิราศธารทองแดง มีชื่อเต็มว่า กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดง หรือกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เป็นวรรณคดีที่เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร ทรงนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวบรมโกศไปนมัสการพระพุทธบาท สระบุรี ในคราวเดียวกับเมื่อทรงนิพนธ์กาพย์เห่เรือ ต้นฉบับบทประพันธ์ตอนต้นสูญไป กาพย์ห่อโคลงนิราศธารทองแดงที่ยังปรากฏอยู่ ประพันธ์ด้วย กาพย์ห่อโคลง 108 บท และจบด้วยโคลงสี่สุภาพ 5 บท ในส่วน เนื้อหาเป็นกาพย์ยานีสลับกับโคลงสี่สุภาพบทต่อบท เริ่มด้วยกาพย์ยานีต่อด้วยโคลงสี่สุภาพเลียนความกัน หรือมีเนื้อความใกล้เคียงกัน เป็นคู่ ๆ กวีนิยมซ้ำคำ หรือซ้ำความในวรรคแรกของกาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพที่ แต่งคู่กัน บางบท ไม่ ใช้การซ้ำ หรือซ้ำความวรรค แต่เนื้อความของกาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพจะคล้ายคลึงกัน

นิราศธารโศก (มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา, 2556, 202)

นิราศธารโศก ไว้ว่ากาพย์ห่อโคลงนิราศธารโศกเป็นวรรณกรรมที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ทรงนิพนธ์ขึ้นเมื่อครั้งตามเสด็จ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศไปนมัสการและสมโภชพระพุทธบาท ณ จังหวัดสระบุรี บทพระนิพนธ์เริ่มต้น ด้วยโคลงสี่สุภาพ 2 บท บอกนามกวี รูปแบบคำประพันธ์และ วัตถุประสงค์ในส่วนของเนื้อหาเป็นกาพย์ ห่อโคลง 152 บท คือใช้กาพย์ยานีแต่งสลับกับโคลงสี่สุภาพ บทต่อบท โดยให้เนื้อความสลับเปลี่ยนกันหรือ ใกล้เคียงกันเป็นคู่ๆ นิยมการใช้คำซ้ำหรือซ้ำความใน วรรคแรกของกาพย์ยานีและโคลงสี่สุภาพที่แต่งคู่กัน บางบทอาจเริ่มโดยใช้คำหรือความต้นวรรค ต่างกัน แต่ใจความมีความหมายคล้ายคลึงกัน กวีพรรณนาชม ความงามของนางในนิราศแต่ละส่วน ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้าอย่างละเอียด

นอกจากนี้ ฦภัทร เขาว์นวม ได้นำเสนอไว้ในงานวิจัย เรื่อง การใช้คำเขมรเพื่อวรรณศิลป์ใน นิราศธารทองแดงและนิราศธารโศก (2559, บทคัดย่อ) ซึ่งเป็นการวิจัยด้วยการศึกษาตัวบทวรรณคดี ทั้ง 2 เรื่อง คือ นิราศธารทองแดง และนิราศธารโศก แบบอ่านละเอียด (close reading) เพื่อเก็บรวบรวม คำเขมรที่ปรากฏใช้เพื่อวรรณศิลป์ในเรื่องนิราศธารทองแดงและนิราศธารโศก ผลการวิจัยพบว่า วรรณคดีเรื่องนิราศทองแดง ปรากฏการใช้คำเขมรเพื่อให้ได้สัมผัสสระระหว่างวรรค สัมผัสสระใน วรรค และสัมผัสอักษรในวรรค ตามลำดับ ปรากฏการใช้คำเขมรเพื่อวรรณศิลป์ด้านภาพพจน์เพื่อให้ ได้การถ่ายทอดภาพพจน์ในด้านการพรรณนาฉากหรือแสดงอารมณ์ของกวี การชมโฉมหรือรำพันถึง นางในนิราศ การบอกเล่าหรือแสดงเรื่องราว ตามลำดับ ส่วนวรรณคดีเรื่องนิราศธารโศก ปรากฏการ ใช้คำเขมรเพื่อวรรณศิลป์ด้านฉันทลักษณ์ เพื่อให้ได้สัมผัสสระระหว่างวรรค สัมผัสสระในวรรค และ สัมผัสอักษรในวรรค ตามลำดับ ปรากฏการใช้คำเขมรเพื่อวรรณศิลป์ด้านภาพพจน์ เพื่อให้ได้ การถ่ายทอดภาพพจน์ในด้านการชมโฉมหรือรำพันถึงนางในนิราศ การพรรณนาฉากหรือแสดง อารมณ์ของกวี การบอกเล่าหรือแสดงเรื่องราว ตามลำดับ

ข้อมูลข้างต้นส่งผลให้ได้ข้อค้นพบว่าคำเขมรยังคงมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ใน วรรณคดีไทยสมัยอยุธยาตอนปลาย งานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นคู่มือในการศึกษาวรรณคดีทั้ง 2 เรื่อง

ดังกล่าว ตลอดจนเป็นแนวทางการศึกษาภาษาเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ เพื่อเอื้อต่อการเข้าใจและเข้าถึงตัวบทวรรณคดีไทยได้อย่างลุ่มลึก

ณภัทร เขาว์นวม ได้อภิปรายผลเกี่ยวกับคำเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีทั้ง 2 เรื่องว่า ต่างมีการนำคำเขมรมาใช้ในรูปลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ คงรูปเดิม เช่น คำว่า กูบ (กูบ) คำว่า เรียม (เรียม) เพิ่มรูป (เสียง) วรรณยุกต์ตามลักษณะของภาษาไทย เช่น คำว่า กลิ่น (กลิ่น) คำว่า ช่าง (ช่าง) เปลี่ยนรูปพยัญชนะต้น เช่น คำว่า ตะโก (ตะโก) คำว่า ธง (ธง) เปลี่ยนรูปพยัญชนะท้าย เช่น คำว่า เดิน (เดิน) คำว่า อ่อน (อ่อน) ตลอดจนนำมาใช้แล้วความหมายที่ เช่น คำว่า ขนง (คว) ที่มาจากรากคำ ฆง ซึ่งในภาษาเขมรหมายถึง หลิ่ง (นาม) คำว่า วังเวง (เงียบเหงา) มาจากคำเขมร វង្ស ที่แปลว่า หลงทาง โดยได้มีข้อเสนอแนะไว้ว่าผลการพบคำเขมรที่นำมาใช้วรรณคดีทั้ง 2 เรื่อง คือ นิราศธารทองแดงและนิราศธารโศก สามารถนำข้อสังเกตดังกล่าวมาศึกษาในประเด็นคำเขมรที่ปรากฏใช้ในวรรณคดีไทยโบราณเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจและมีคำเขมรให้ศึกษามากพอสมควร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความรู้เพิ่มเติมเรื่องรูปแบบ ลักษณะของคำเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีไทย ทั้งในประเด็นรูปคำและความหมาย (2559, 112-113)

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยและวรรณคดีไทยอื่น ๆ

กาญจนา นาคสกุล (2501, 35-36) ได้ศึกษา “คำสันนิษฐานในภาษาไทยที่มีมูลรากเป็นคำเขมร” โดยข้อมูลและ ประเด็นที่น่าสนใจคือ “คำราชาศัพท์” เนื่องจากวรรณกรรมโบราณมีการใช้คำเขมร ที่ปัจจุบันเป็นราชาศัพท์ของไทยอยู่มากพอสมควร ดังนี้

คำราชาศัพท์และคำที่มักจะใช้เป็นราชาศัพท์ด้วยการประกอบคำราชาศัพท์ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 มีคำราชาศัพท์เขมรที่นำไปใช้เป็นคำราชาศัพท์ไทยอยู่มาก คำที่พจนานุกรมฉบับนั้น ได้บอกเทียบภาษาเขมรไว้ชัดเจนแล้วจะได้ผ่านเลยไป ในที่นี้จะได้พิจารณาเฉพาะคำที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ไม่ได้บอกที่มาไว้เท่านั้น

คำราชาศัพท์ประเภทที่ 1

กริ้ว แปลว่า โกรธ เคือง มีคำคู่วาพจน์ในภาษาไทยว่ากริ้วโกรธ คำไทยในความหมายนี้ ในภาษาถิ่นพายัพ อีสาน และปักษ์ใต้ ใช้ เคียด ไซ่ด เคียด และเคือง เขมร มีคำ กริ้ว ใช้เป็นราชาศัพท์ หมายความว่า โกรธ

ทรง แปลว่า ดำรง สิ่งอยู่ อารัง แปลว่าทรงไว้ ทรง ใช้เป็นคำกริยารราชาศัพท์และคำสามัญ หมายความว่า กระทำ และใช้เข้าประกอบกับคำนามราชาศัพท์และคำสามัญ เพื่อให้เป็นคำราชาศัพท์ได้ เช่น ทรงพระราชนิพนธ์ แปลว่า แต่งหนังสือ ทรงช้าง แปลว่า ชี่ช้าง เป็นต้น

ทรง เขมรอ่าน ตรง แปลว่า ดำรงไว้ และเติมนิคหิตเป็น ทรง ทำให้เป็นคำคุณศัพท์ ทรงใช้ประกอบคำเป็นราชาศัพท์ เช่น ทรงพระพม

เสด็จ, สมเด็จ, เสด็จ แปลว่า พระเจ้าแผ่นดิน หรือเจ้านายชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป เสด็จ ในภาษาไทยใช้เป็นกริยาราชศัพท์ แปลว่า ไป ส่วน สมเด็จ เป็นคำยกย่อง หมายความว่า ยิ่งใหญ่ หรือ ประเสริฐ และใช้เป็นคำนามแทน เสด็จ ได้บ้าง เขมร เสด็จ แปลว่า กษัตริย์ สมเด็จ แปลว่า ท่านผู้มีเดชะมาก ท่านผู้มีบุญมาก

เสวย มาจากคำราชาศัพท์ของเขมรว่า สฺย แปลว่า กิน เสพ ไทยใช้เป็นราชาศัพท์ เหมือนกัน แต่มีที่ใช้เป็นคำกริยาสามัญได้ แปลว่า ได้รับ เมื่อใช้กับคำนามธรรม เช่น เสวยกรรม เสวยทุกข์ ในวรรณคดีก็มีใช้ เช่น “สงสารด้วยนางแก้วเกศกษัตริย์มัทรีเอ๋ย จะเสวยพระทุกข์เพียงพินาศ”

คำ เสวย ในภาษาไทยได้นำมาแผลงใช้ตามเขมรด้วยการลงนิคหิต หน้าคำ เป็น สัวย แปลว่า บูชาด้วยเครื่องเสวยใช้กับผีและเทวดา ที่กล่าวว่าคำ สัวย เป็นคำที่ไทยแผลงใช้เองก็ เพราะเขมรไม่มีคำสัวยใช้

คำราชาศัพท์ประเภทที่ ๒

เป็นคำธรรมดาที่ต้องประกอบคำให้ทราบว่าเป็นราชาศัพท์ แต่เป็นคำที่ราษฎรสามัญของไทยใช้ไม่ได้

เขนย แปลว่า หมอน ใช้เป็นราชาศัพท์ว่า พระเขนย และมีใช้ในวรรณคดีบ้าง เขมร ว่า เขนย ออกเสียง เคนย แปลว่า หมอน คำนี้มีคำพ้องอยู่ในภาษามอญด้วยว่า คินี

ผนวช เป็นคำสามัญที่มักจะใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน หรือ เจ้านาย ใช้ในวรรณคดีก็มีบ้าง แต่ตามปกติแล้วคนธรรมดาจะใช้คำบวช หรืออุปสมบท ตามภาษาบาลี “ผนวช” เมื่อใช้กับพระเจ้าแผ่นดินมักจะประกอบคำอื่นเป็น “ทรงพระผนวช” หรือ “ทรงผนวช” เป็นต้น แต่ไม่มีใช้ ทรงบวช

สนม พจนานุกรมแปลว่า เจ้าจอม, ข้าราชการในพระราชสำนักมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเครื่องนมัสการ โศคและหีบ เป็นต้น เจ้าพนักงานที่เกี่ยวกับโศคและหีบ

เขมร สน อ่านว่า สนอม แปลว่า สาวใช้ และมีสมุ อ่านว่า สนุม แปลว่า คนพันศพ กษัตริย์

คำราชาศัพท์ที่ กาญจนา นาคสกุล นำเสนอข้างต้น สามารถนำมาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ พิจารณาคำเขมรได้ เนื่องจากวรรณกรรมนิราศอยุธยา 4 เรื่อง ที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา นี้ ปรากฏใช้คำราชาศัพท์มากพอสมควร อนึ่งราชาศัพท์บางคำก็ได้ใช้เสมือนเป็นคำสามัญ เช่น เขนย (เขนอย) ที่ แปลว่า หมอน หมอนอิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกวี คือ เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร เป็นพระบรมวงศานุวงศ์ จึง ทรงใช้คำราชาศัพท์ประพันธ์วรรณกรรมอยู่มากพอสมควร

วัลยา ช่างขวัญยืน (2541, 28-39) ได้ศึกษาไว้ใน ศัพท์เขมรในวรรณคดีไทย : ศัพท์ยาก หรือคำง่าย โดยได้อภิปรายพร้อมยกตัวอย่างไว้ว่าผู้อ่านวรรณคดีไทยส่วนใหญ่ย่อมทราบดีว่าถ้อยคำที่ กวีทั้งหลายได้บรรจุร้อยกรองขึ้นเป็นเรื่องราวที่ไพเราะงดงามนั้น นอกจากจะประกอบด้วยคำไทยแล้ว

ยังมีคำยืมจากชาติอื่นปะปนอยู่ด้วยอย่างแนบเนียน เพื่อให้ได้วรรณคดีที่สมบูรณ์ทั้งเรื่องราว กฎเกณฑ์ ของฉันทลักษณ์ ความไพเราะด้านเสียงและความเหมาะสมด้านความหมายของคำ คำยืมดังกล่าวที่ พบมากได้แก่ คำภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต และภาษาเขมร ในส่วนของภาษาเขมรนั้น ผู้ที่เรียน วรรณคดีไทยมาตั้งแต่เด็กมักจะชี้บอได้ว่าเป็นคำใดบ้าง และพอจะแยกออกจากภาษาบาลีสันสกฤต หรือภาษาไทยได้ โดยได้แสดงตัวอย่างและแสดงทรรชนะเสริมเกี่ยวกับคำเขมรในวรรณคดีไทยว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่พอจะรู้ความหมายและพบเห็นบ่อย จนไม่ทำให้เกิดอุปสรรคในการอ่าน และไม่ค่อย รู้สึกว่าวรรณคดีนั้นอ่านยากเนื่องจากใช้ศัพท์โบราณ โบราณ ไม่น่าสนใจจะอ่านจะศึกษา (ทำตัวเอนโดย ผู้วิจัย)

ทั้งนี้ วัลยา ช่างขวัญยืน ได้อภิปรายเพิ่มเติมว่าบทความนี้มุ่งหมายจะกล่าวถึงคำยืมจาก ภาษาเขมรบางคำที่ปรากฏในวรรณคดีเก่าหลาย เรื่องของไทยในประเด็นที่ว่าคำเขมรที่ผู้อ่านมักรู้สึก ว่ายาก ไม่เคยพบเคยเห็นที่ไหนมาก่อน หรือพบครั้งเดียวในวรรณคดีเรื่องเดียวนั้น แท้จริงแล้วกลับ เป็นคำธรรมดา ๆ ของภาษาเขมรที่คนเขมรใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันในทุกวันนี้ โดยยกตัวอย่างคำ เกี่ยวกับความรู้สึก ร้อน และ หนาว ทั้งสองคำนี้มีใช้อยู่ในวรรณคดีโบราณของไทยคือ สมุทโฆษ คำฉันทตอนต้น ซึ่งกล่าวถึงการเล่นเบิกโรงแข่งเรือพระที่นั่ง ปรากฏการใช้คำว่า เขต คำนี้ต้องอ่านว่า ขะเขต ภาษาเขมรใช้ว่า เกฎา แปลว่า ร้อน เช่น รฎวเกฎา แปลว่า ฤดูร้อน เกฎาจิตต แปลว่า ร้อนใจ เกฎาขลัง แปลว่า ร้อนแรง เขมรแผลงคำนี้ให้เป็น กัฎา แปลว่า ไอร้อน ทำให้ร้อน กวีไทยรับมาใช้ ว่า กำเขต แต่ใช้ในความหมาย ทั้งนี้ยังได้ยกตัวอย่างวรรณคดีสมัยอยุธยาเรื่องอื่น ๆ ที่ปรากฏศัพท์ เขมร และเขมรโบราณอยู่มากพอสมควรอย่างเรื่องอนิรุทธิ์คำฉันท สมุทโฆษคำฉันท

อนึ่ง วัลยา ช่างขวัญยืน ได้สรุปประเด็นไว้ว่า ผู้ที่สนใจศึกษาทางด้านภาษาคงจะมองเห็น ข้อสังเกตบางอย่างเกี่ยวกับประวัติของคำเขมรในภาษาไทยว่า คำที่เขมรใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้มี คำ ใดบ้างที่เขมรเคยใช้อย่างแพร่หลายมาแล้วตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นถึงตอนปลายของไทย จนกระทั่ง กวีไทยรู้จักคำเหล่านั้นดีและนำมาใช้ประกอบในการร้อยกรอง เรื่องราวทั้งปวงให้ปรากฏเป็นวรรณคดี อันงดงามจนถึงทุกวันนี้

อุบล เทศทอง (2542, 176-180) ได้เสนอบทความ “คำยืมภาษาเขมรจากลิลิตตะเลงพ่าย” โดยได้กล่าวว่าเรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย เป็นวรรณคดีไทยอีกเรื่องหนึ่งที่มีคำภาษาเขมรเข้ามาปะปนอยู่ เป็นจำนวนมาก แม้ว่าลิลิตตะเลงพ่ายจะเป็นวรรณคดีที่แต่งขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงที่อิทธิพลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นศิลปวัฒนธรรมและค่านิยมของคนไทยที่มีต่อเขมรจะลดลงกว่าใน สมัยสุโขทัยและในสมัยอยุธยาแล้วก็ตาม ทว่ากรมพระปรมาธิบดีชินโรสผู้ทรงนิพนธ์ลิลิตตะเลง พ่ายก็ยังทรงเลือกสรรคำเขมรมาใช้ในการนิพนธ์เรื่องลิลิตตะเลงพ่ายเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็น เพราะเหตุผลดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นและที่น่าจะนำมาเป็นข้อสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือ เนื่องจาก

ลิลิตตะเลงพ่ายเป็นวรรณคดียอพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช วีรกษัตริย์ไทยที่ทรงทำสงครามยุทธหัตถีมีชัยชนะต่อพระมหาอุปราชาแห่งกรุงหงสาวดี การที่กวีผู้ทรงนิพนธ์เลือกคำภาษาเขมรมาใช้ในการนิพนธ์ทำให้เกิดความขลัง ความศักดิ์สิทธิ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง นอกจากนั้นยังทำให้คำประพันธ์มีความไพเราะเพราะพริ้งอีกด้วย นอกจากนี้ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในบทนำของบทความถึงปัญหาการศึกษาวรรณคดีเก่า ว่าผู้หากศึกษาไม่เข้าใจคำศัพท์บาลี สันสกฤตและคำเขมรที่ปรากฏอยู่มากมายในวรรณคดีไทย โดยเฉพาะวรรณคดีสมัยอยุธยา จึงทำให้ไม่สามารถเข้าใจความหมายและเข้าถึงวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ ได้เท่าที่ควร การมีความรู้ภาษาเขมรจึงเปรียบเสมือนมีเครื่องมือที่จะทำให้เข้าใจความหมายและได้รับอรรถรสของวรรณคดีได้ตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อ คำเขมรที่ปรากฏในวรรณคดีส่วนใหญ่พบ 3 ลักษณะคือ คำเขมรที่ไทยนำมาใช้เป็นราชาศัพท์ คำที่ใช้เฉพาะในคำประพันธ์ประเภทร้อยกรองและคำเขมรที่พบใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ภาษาเขมรเป็นภาษาหนึ่งที่คนไทยในสมัยอยุธยาตอนต้นรู้จักและเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี กวีจึงนำมาแต่งวรรณคดีและทั้งกวีผู้สร้างสรรค์วรรณคดีและผู้อ่านหรือผู้สรวรรณคดีสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงกัน

การศึกษาคำยืมภาษาเขมรจากลิลิตตะเลงพ่ายของ อุบล เทศทอง มีประเด็นศึกษา 2 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะของคำยืมภาษาเขมร และลักษณะทางความหมายของคำยืมภาษาเขมรจากลิลิตตะเลงพ่าย โดยได้อภิปรายไว้ว่ามีคำภาษาเขมรจำนวนมากที่ไทยยืมมาใช้เฉพาะในการแต่งวรรณคดีเท่านั้น ซึ่งพบมากในวรรณคดีร้อยกรองของไทย คำยืมภาษาเขมรลักษณะนี้จะไม่พบใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่นคำว่า วรรณที่ว่า ... อังรัตนประพาล สอดสังวาลเฉวียงองค์ คำว่า เฉวียง (ฉะเหวียง) พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายความหมายว่า “ซ้าย เอียง ตะแคง ทแยง” เช่น เฉวียงบ่า หมายถึง “การห่มผาปิดทางบ่าซ้าย เปิดบ่าขวาวว่าห่ม เฉวียงบ่า) คำว่า เฉวียง เป็นคำที่ไทยยืมมาจากคำในภาษาเขมรว่า เฉวง (ឆ្ងង) หมายถึง “ซ้าย” โดยไทยเปลี่ยนเสียงสระ เป็นสระเอีย คำว่า เฉวียง ไทยรับมาใช้เฉพาะในคำประพันธ์ร้อยกรองเท่านั้น

อุบล เทศทอง ได้กล่าวเสริมว่าผู้อ่านวรรณคดีไทยมักจะพบว่า กวีนิยมใช้คำว่า ดล ในวรรณคดีไทยหลายๆ เรื่อง คำว่า ดล เป็นคำที่ไทยยืมมาจากคำว่า ฎล (ដល់) ในภาษาเขมร และทั้งภาษาเขมรและภาษาไทยใช้คำว่า ดล ในความหมายเดียวกันคือ “ถึง” เช่น นึกฎล หมายถึง “นึกถึง” ฎลณาเทา หมายถึง “ไปถึงไหน”

นอกจากนี้ คำว่า เลอ เป็นอีกคำหนึ่งที่มักพบในวรรณคดีไทยบ่อยๆ ถ้าผู้อ่านวรรณคดีไทยไม่ทราบความหมายหรือที่มาของศัพท์คำนี้ ก็อาจเข้าใจความหมายผิดได้ คำว่า เลอ เป็นคำที่ไทยยืมมาจากคำว่า เลี (លើ) ในภาษาเขมร และใช้ในความหมายเดียวกันทั้งในภาษาเขมรและภาษาไทย คือหมายถึง “บน ข้างบน” หรือ “เหนือ” ในภาษาเขมรจะพบใช้ทั่วไป เช่น เล็ฎบูล หมายถึง “บนหลังคา” องคฺยุเลีเกาอี หมายถึง “นั่งบนเก้าอี้” เป็นต้น จากคำประพันธ์ข้างต้น หมายถึง “นั่งบนที่

ประทับ” ทั้งนี้ อุบล เทศทองได้ ได้กล่าวถึงว่า คำว่า ลบอง และ เลบง เป็นคำที่ไทยยืมมาจากภาษาเขมรทั้งสองคำและปรากฏใช้ในเรื่องลิลิตตะเลงพ่าย แต่ในด้านความหมายทั้งเขมรและไทยใช้ในความหมายที่แตกต่างกันทั้งสองคำ

อุบล เทศทอง ได้สรุปผลการศึกษาว่า ภาษาเขมรเป็นภาษาหนึ่งที่กวีนำมาใช้ในการแต่งกำสรวลโคลงต้น ทำให้กวีมีโอกาสเลือกสรรคำใช้ได้อย่างไพเราะสละสลวย ทำให้เกิดความงามทางเสียงและความหมายอันเป็นความงามทางวรรณศิลป์ จึงกล่าวได้ว่าภาษาเขมรเป็นภาษาหนึ่งที่มีส่วนทำให้กำสรวลโคลงต้นเป็นวรรณคดีที่มีความไพเราะเป็นที่ชื่นชอบของคนในสมัยอยุธยาและสมัยต่อมา

นอกจากนี้ บทความวิชาการ เรื่อง คำเขมรในมหานิติคำหลวง โดย ธเนศ เวศร์ภาดา (2540: 45-75) ได้กล่าวถึงลักษณะทางวรรณศิลป์ในการใช้คำเขมรในวรรณคดีอยุธยาตอนต้น ไว้ดังนี้

แม้ว่ากวีจะใช้คำเขมรในลักษณะทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาในแง่มุมของวรรณคดีศึกษาพบว่าคำเขมรที่ใช้ เห็นได้ชัดว่ากวีเลือกใช้เพื่อจุดมุ่งหมายทางวรรณศิลป์ ซึ่งพิจารณาได้ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1 .การใช้คำเขมรเพื่อเอื้อเสียงสัมผัส

หัวใจของฉันทลักษณ์คือการสร้างความประสานแห่งเสียงของกลุ่มคำ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็ฉันทลักษณ์ชนิดใด ผู้แต่งย่อมต้องเลือกเฟ้นคำให้มีความประสานของเสียงและความหมายของคำไปพร้อมกัน (ดวงมน จิตรจางค์, 2535, 559 อ้างถึงใน ธเนศ เวศร์ภาดา, 2540, 45-75)

ในมหานิติคำหลวง กัณฑ์ที่นำมาศึกษานี้ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร่ายล้วนๆ ทั้งสิ้น 5 กัณฑ์ ได้แก่ กัณฑ์ทศพร วนปเวศน์ ชูชก กุมาร นครกัณฑ์ ส่วนอีก 2 กัณฑ์ คือ มหาพนและมหาราช แม้จะมีฉันทลักษณ์ชนิดอื่นประกอบ แต่ก็แต่งด้วยคำประพันธ์ชนิดร่ายยี่นพื้น จากการศึกษาพบว่า คำเขมรที่กวีเลือกใช้มักจะมีอยู่ในตำแหน่งของการรับส่งสัมผัสระหว่างวรรคแทบทั้งสิ้น เช่น

“อันมีพระธรรมจักรอันเลิศ ประเสริฐเทศนาแลแล้ว” (ทศพร)

“อันมาด้วยดำเนอรบท ก็กำสรดดงนี้” (วนปเวศน์)

2. การใช้คำเขมรเพื่อเอื้อเสียงเสนาะและเน้นจังหวะคำ

2.1 การสร้างคำอย่างภาษาเขมรเพื่อเอื้อเสียงเสนาะ เช่น

การเติมหน่วยหน้าศัพท์	/ชร-/	เช่น	มัว	☐	ชรมัว
	/ทร-/	เช่น	สุ่ม	☐	ทรสุ่ม
	/สร-/	เช่น	แทบ	☐	สรแทบ
และการเติมหน่วยกลางศัพท์	/ร-/	เช่น	กลยด	☐	กรลยด
	/รอ-/	เช่น	ชอบ	☐	ชรชอบ
	/-รห-/	เช่น	ตลาด	☐	ตรตลาด

ทั้งนี้ ธเนศ เวศร์ภาดา ได้อธิบายว่าการสร้างคำในกลุ่มนี้ มีเสียง /ร/ ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นเสียงรัว เป็นเสียงเด่น ดังนั้นคำแผลงชุดนี้ จึงเอื้อต่อการออกเสียงให้รัวและเสนาะหูยิ่งขึ้น

2.2 การสร้างคำอย่างภาษาเขมรเพื่อเน้นจังหวะคำ เช่น

การเติมหน่วยหน้าศัพท์	/ก-/	เช่น	ทำ	☐	กทำ
	/ค-/	เช่น	ใน	☐	คใน
	/ม-/	เช่น	ล้าง	☐	มล้าง
	/ร-/	เช่น	ยืนยง	☐	รยืนยง
	/ล-/	เช่น	ชัดขึ้น	☐	ลชัดขึ้น
	/กำ-/	เช่น	บัง	☐	กำบัง
	/กระ-/	เช่น	เข้า	☐	กระเข้า
	/กรร-/	เช่น	กง	☐	กรรกง
	/บัน-/	เช่น	ดาล	☐	บันดาล
	/บัญญัติ-/	เช่น	จง	☐	บัญญัติจง
	/บรร-/	เช่น	ฤ	☐	บรรฤ
	/บัง-/	เช่น	เกอด	☐	บังเกอด
การเติมหน่วยกลางศัพท์	/-อำ-/	เช่น	กราบ	☐	กำราบ
	/-อำ-/	เช่น	จง	☐	จำจง
	/-อำ-/	เช่น	ฉาย	☐	จำฉาย
	/-อำหน-/	เช่น	กต	☐	กำหนต
	/-ล-/	เช่น	ครง	☐	ครลง
	/-น-/	เช่น	ชั้น	☐	ชนรร

นอกจากนี้ ธเนศ เวศร์ภาดา ได้อธิบายเพิ่มเติมว่ายังมีคำแผลงอีกประเภทหนึ่ง คือการเติมคำซ้ำชนิดอัพทาส ซึ่งเป็นคำซ้ำที่เกิดจากการซ้ำหรือซ้อนอักษรลงหน้าศัพท์ โดยอักษรที่ใช้ซ้อนหรือซ้ำเป็นอักษรตัวเดียวกับพยัญชนะต้นของคำตั้ง เช่น ฟั้น เป็น ฟฟั้น คำอัพทาสเหล่านี้มีส่วนช่วยเน้นจังหวะคำได้เช่นกัน เพราะเป็นการเพิ่มพยางค์ของคำ ทำให้จังหวะคำเกิดความสมดุลแห่งเสียง เช่น ซชิบซซอนน้วนเนีย และทำให้จังหวะคำหนักแน่นยิ่งขึ้น กว่าการใช้คำตั้งเพียงคำเดียว เช่น ผผอง

ตัวอย่างที่น่าสนใจ

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /ก-/

“พระเจ้าจึงทำปราฏิหารยาศจรรยอนนอรรค” (ทศพร)

“อันว่ากัลปกาจารย์ ก็กทพการทงหลาย” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /ค-/

“สุรเสมามีบมีน้อยคในสระ” (มหาพน)

“คในกาลพุกนั....” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /ร-/

“มีดำเนอรغامแอวย รทวยรทอดกรกราย” (นครกัณฑ์)

“ฝูงหญิงยอมทัตทาน แรงรยานแก่ยาคไ้” (กุมาร)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /ล-/

“ดูลขั้ดลขึ้น” (มหाराช)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /ก้า-/

“เทพยาดากี้ ก้าบ้งรูปาการ” (มหाराช)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /กระ-/

“ธก็ไ้ไ้เครื่องประดัดบั้นน ในสุพรรณกระเข้า” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /กรร-/

“แซรงชิตกนกรรกง” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /กัล-/

“จับพฤษากงกัลพุม” (วนปเวศน์)

“จงจะไ้หม้สการ แต่พระผู้กัลชาญพิเศษเทอญ” (ทศพร)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /บัน-/

“เวอยพราหมณ์ มิงนี้ตั้งเลวบันดาลเนา” (ชูชก)

“อันว่าฟ้าแมลบลีอง ก็ออบนนฤสงยสับท” (กุมาร)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /บัญญัติ-/

“ธ ก็ให้สาวสนม นำไปส่งแล้วแก่นางแก้วแก่นกษัตริย์ มัทธิเทพบัญญัติ” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /บรร-/

“พยงแผ่นผจงบรรเจอด” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยหน้าศัพท์ /บัง-/

“อันว่าสุขสวัสดิ์แห่งสองกษัตริย์ ลูกไท้ ก็มีแลพ้อฮา อนนบงเก
อด ตูข้าสองปีนหล้าเอารสทานั้น” (มหาราช)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /อำ-/

“ในเมื่อพระเพศยันดรสร้างศิลทานบริสุทธิ์แก่ฝูงมนุษย์ผู้กำรอ”
(นครกัณฑ์)

“ต่งฤสองเจ้ามาจำงาย ให้กัลห้ายอกปู้” (มหาราช)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-อำน-/

“อนนวารนนสายสัตวทงงหลายคล้ายจากจำนำจำนอง” (นคร
กัณฑ์)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-อำน-/

“จำเนียรนางก็บวชสองราชเอารส เปนดาบศดาบคินีโสดแล” (วน
ประเวศน์)

“แลนางพญานันนโสด...มีดำเนอรغامแอวย” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-อำห-/

“จำหายแสงส่องตระวัน” (มหาราช)

“จำหนนแสงส่องฟ้า” (มหาราช)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-อำหน-/

“ในเมื่อกำหนดบุรพชาติ” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-บ-/

“อนึ่งคือสาวสนมเทพระบำ” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-ล-/

“นางก็ทรงพัทธราภรณ์พาดครแลงในสุทธชาติ” (นครกัณฑ์)

การเติมหน่วยกลางศัพท์ /-น-/

“เสนานายกดาษใส่หมากมาศเขนขรรท่านโสด” (นครกัณฑ์)

การเติมคำซ้ำชนิดอัพภาค

“สองอ่อนโ้อ้อาคูร ร้อนแสงสุรยขแขน” (กุมาร)

“แล้วรก็ให้ไหลหล่งถ่งออกมา จากพระนคราคคลาคล้ำ บรู๊ก็ล้ำ
ก็แสนเส่น” (มหาราช)

ธเนศ เวศร์ภาดา ได้ให้ข้อสรุปว่า ผู้แต่งมหาชาติคำหลวงจงใจใช้คำเขมร เพื่อเพิ่มอรรถะ
และความเสนาะแก่ภาษา ทั้งคำและวิธีการที่ภาษาเขมรใช้ กวีได้นำมาประยุกต์และดัดแปลงให้เข้ากับ
บริบทเพื่อสื่อเพื่อสื่อความหมายที่ลึกซึ้งและปรับให้เข้ากับควมไพเราะตามรสนิยมการเสพวรรณคดี

ของคนไทย อีกทั้งการใช้ศัพท์ภาษาเขมรแผลงที่มีรูปร่างแปลกๆ ยังช่วยเพิ่มความศักดิ์สิทธิ์แก่วรรณกรรมพุทธศาสนาที่มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อความเชื่อของคนไทยในสมัยที่กวีสร้างสรรค์วรรณกรรมนี้ขึ้นมา (ธเนศ เวศร์ภาดา, 2540, 75)

นอกจากนี้ ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต (2557, 300-303) ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณคดีอยุธยาตอนต้นอย่างละเอียด เผยแพร่เป็นหนังสือ วรรณคดีอยุธยาตอนต้น : ลักษณะร่วมและอิทธิพล กล่าวถึงลักษณะร่วมและอิทธิพลของวรรณคดีอยุธยาตอนต้น ประเด็นภาษาและสำนวนโวหารว่า ปรากฏการใช้คำเขมรมากพอสมควร โดยเฉพาะในวรรณคดีเรื่องมหาชาติคำหลวง นอกเหนือจากใช้เพื่อสื่อความหมายในบริบทแล้ว ยังพบว่าการเลือกคำเขมมาใช้ของกวีนั้น เอื้อให้เกิดประโยชน์ทางด้านลักษณะอีกด้วย ดังตัวอย่าง (เน้นตัวหนาและทำตัวเอนโดยผู้วิจัย)

“บชื่อแรงกา**เต้าแตกตา**” กวีใช้คำเขมร “เต้า” ให้มีเสียงสัมผัสกับ แตกตา

“ตนเขาเรื่องร้อนหล้า **เลอหาว**” กวีใช้คำเขมร “เลอ” เพื่อให้มีเสียงสัมผัสกับคำว่า หล้า

“โจนบหลยว**โกรยเกรง** ท่านข้า” กวีใช้คำเขมร “โกรย” เพื่อให้มีเสียงสัมผัสกับคำว่า เกรง

“**เมอลมโน**ณมิต อยู่ยั้ง” กวีใช้คำเขมร “เมอล” ที่มีความหมายว่า เห็น ซึ่ง ชลดา เรื่องรักษ์ลิขิต อธิบายเพิ่มเติมว่าเพื่อให้มีเสียงสัมผัสกับคำว่า *มโน* เหมือนในตัวอย่างที่ว่า “**เมอลมณิ**ฉัตรจั่งจ่ายบร” ที่ได้เสียงสัมผัสระหว่าง เมอล กับ มณิ

จตุพร โคตรกนก (2557, 51-61) ได้ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบบทความวิชาการ หัวข้อ การแปลงรูปคำยืมภาษาเขมรในวรรณกรรมเรื่องสมุทรโฆษคำฉันท์ โดยยกตัวอย่าง การปรากฏรูปคำยืมภาษาเขมรในเรื่องสมุทรโฆษคำฉันท์ที่คงรูปเดิม เช่น **ไฏ** (ไพร) / ไพร / ถ้ำ **ฐำ** (ถ้ำ) / คว **ฐำ** (คว) / จำ **ฐำ** (จำ) และพบว่าคำยืมเขมรในตัวอย่างที่มีรูปไม่ตรงกับรูปคำภาษาเขมร ปรากฏ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงรูปที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเสียงหรือโครงสร้างคำ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างระหว่างระบบเสียงภาษาเขมรกับระบบเสียงภาษาไทย คำเขมรที่มีหน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยจะถูกเปลี่ยนไปให้ใกล้เคียงกับหน่วยเสียงที่ใกล้เคียงที่สุดในภาษาไทย และจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปตามมา เช่น โตรต คือภาษาเขมรปัจจุบัน **ไฏ** (ไตรส) ทัน คือภาษาเขมรปัจจุบัน **ฐำ** (ทาน)

2. การเปลี่ยนแปลงรูปที่ไม่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเสียงหรือโครงสร้าง ได้แก่ การแปลงรูปพยัญชนะ เช่น ตระการ คือภาษาเขมรสมัยกลาง **ทร** (ทรกาล) การแปลงรูปสระ เช่น บรรโดย คือภาษาเขมรปัจจุบัน **บญ** (บญ) การแปลงรูปคำโดยเพิ่มวรรณยุกต์ เช่น ประห้วย คือภาษาเขมร **บร** (บรวาย)

จตุพร โคตรกนก ได้สรุปไว้ว่าการแปลงรูปคำยืมเขมรในสมุทรโฆษคำฉันท์อาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น ความแตกต่างของระบบเสียงและโครงสร้างคำภาษาเขมรและภาษาไทย ความตั้งใจของกวี การแก้ไขของผู้คัดลอกเอกสารตัวบท การแปลงรูปอาจเกิดขึ้นในคำยืมภาษาเขมรที่ผ่านหรือไม่ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางเสียงหรือทางโครงสร้างคำก็ได้ การแปลงรูปคำยืมอาจเกิดขึ้นได้กับคำยืมภาษาเขมรคำใดก็ได้ ลักษณะเดียวกันหรือต่างกันได้ บางครั้งการแปลงรูปแบบหนึ่งอาจขึ้นกับคำเพียงคำเดียวเท่านั้น การแปลงรูปมักก่อให้เกิดปัญหาด้านการสืบหาประวัติคำและความหมายของคำ แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้จะไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงโดยตรง แต่เมื่อต้องการสืบหาที่มาของคำ จำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายในบริบทมาอธิบายร่วมด้วย (2557, 51-61)

ข้อสังเกต ข้อความรู้ และข้อค้นพบจากงานปริยฐานิพนธ์ งานวิจัย บทความวิชาการ จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นว่าภาษาเขมรมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของกวีสมัยอยุธยา ทั้งนี้ การยืมคำเขมรมาใช้ของกวีอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงรูปคำไปพอสมควร ในขณะเดียวกัน ความหมายเดิมในภาษาเขมร ความหมายในบริบทของวรรณคดี และความหมายของคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย อาจยังคงเค้าความหมายเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไป นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาวิเคราะห์ให้เกิดความเข้าใจอย่างลุ่มลึก งานศึกษาค้นคว้าดังกล่าวเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยพิจารณาศึกษาการใช้คำเขมรในเรื่องกาพย์เห่เรือ นิราศธารทองแดง และนิราศธารโศก อันเป็นผลงานของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร กวีเอกในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ในประเด็นรูปคำและความหมาย เพื่อให้ได้ความรู้และความเข้าใจลักษณะคำเขมรที่ปรากฏใช้ในวรรณคดีไทยทั้งสามเรื่องที่เลือกศึกษา